

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. T. N.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 9. 2023, č. j. CPR-26954-6/ČJ-2021-930310-V249, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2024, č. j. 75 A 15/2023-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 1. 6. 2023, č. j. KRPU-55714-17/ČJ-2023-040026, žalobci uložila povinnost opustit území členských států EU podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a podle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců mu stanovila dobu k opuštění území členských států EU do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla žalobcovo odvolání.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalované podal žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Rozhodnutí žalované neshledal nepřezkoumatelným, neboť je z něj zřejmé, z jakých zjištění vycházela, jak o nich uvažila, a obsáhle reagovala na námítky žalobce. Náležitě se vypořádala s otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských států EU. S jejími závěry se krajský soud ztotožnil.

[4] Krajský soud shrnul, že žalobce od roku 2008 pobývá na území ČR, od roku 2021 bez pobytového oprávnění, v roce 2022 mu byla ukončena živnost. Je ubytován u známého vietnamského původu, češtinu ovládá jen na nízké úrovni a v ČR nemá žádné kulturní a společenské vazby. Ve Vietnamu má manželku a dvě děti, kteří v ČR nikdy nebyli, ale měli v úmyslu za žalobcem v budoucnu přicestovat.

[5] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí o povinnosti opustit území je v podstatě nejmírnějším opatřením, na rozdíl od správního vyhoštění v něm nejsou stanovena žádná omezení do budoucna. Dopady takového rozhodnutí do soukromého a rodinného života proto budou méně intenzivní. Žalobce nemá na území ČR rodinu, z hlediska dopadu rozhodnutí do rodinného života je deklarovaný záměr rodinných příslušníků přicestovat do ČR nepodstatný. Vzhledem k absenci pobytového oprávnění žalobce nemohlo dojít ani ke sloučení rodiny.

[6] Rozhodnutí nepředstavovalo ani nepřiměřený zásah do žalobcova soukromého života. Žalobce kromě rodinných příslušníků ve Vietnamu neidentifikoval žádnou konkrétní osobu, jeho tvrzení o řadě přátel a obchodních partnerech byla zcela obecná. Tvrzení o plné integraci shledal krajský soud značně nadneseným, neboť žalobce má minimální znalost češtiny a sám uvedl, že zde nemá kulturní a společenské vazby.

II. Obsah kasační stížnosti žalobce

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel odůvodnil zásadním pochybením krajského soudu při výkladu hmotného a procesního práva, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Povinnost opustit území má podle něj fakticky účinky srovnatelné s uložením správního vyhoštění, a to s ohledem na faktickou nemožnost získat povolení k dlouhodobému pobytu v důsledku vydání nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 220/2019 Sb.“).

[10] Nesouhlasí s posouzením střetu práva na respektování soukromého a rodinného života s veřejným zájmem na tom, aby se na území ČR zdržovali pouze cizinci s platným pobytového oprávněním. Krajský soud při vypořádání námítky odkázal pouze na § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, aniž by se zabýval námitkou porušení čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[11] Konkrétně se krajský soud nezabýval povahou a závažností dotčeného veřejného zájmu a nepoměřil jej vůči zájmu stěžovatele setrvat na území ČR. Rovněž nevzal v potaz délku stěžovatelova pobytu v ČR, jeho trestní záchovalost a to, že se na území ČR nedopouští činnosti ohrožující veřejnou bezpečnost. Stěžovatel jako primární živitel rodiny přijde v důsledku vycestování o veškeré ekonomické zázemí a bude zmařen úmysl jeho manželky a dětí připojit se k němu v ČR.

pokračování

[12] Stěžovatel považuje za problematické, že žalovaná vůbec neargumentovala pojmem nezbytnosti v demokratické společnosti uvedeným v čl. 8 odst. 2 Úmluvy. Nelze souhlasit s tvrzením krajského soudu, že žalovaná nebyla povinna blíže rozvést závěr o tom, zda se v případě stěžovatele jedná o případ nezbytný v demokratické společnosti.

[13] Stěžovatel ke kasační stížnosti připojil návrh, aby jí soud přiznal odkladný účinek.

[14] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že trvá na závěrech svého rozhodnutí a ztotožňuje se se závěry krajského soudu. S přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Námitku týkající se faktických účinků povinnosti opustit území členských států EU s ohledem na nařízení vlády č. 220/2019 Sb. stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, jedná se proto o námitku nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

[17] Ve vztahu ke zbytku námitek se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[18] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná.

[19] Stěžovatel namítá, že krajský soud odkazuje pouze na § 174a zákona o pobytu cizinců a nevěnuje se namítanému porušení čl. 8 Úmluvy. K tomu cituje kritéria, která je třeba při posuzování zásahu do práva na soukromý a rodinný život podle čl. 8 Úmluvy zohlednit, tak jak je Evropský soud pro lidská práva vymezil ve své judikatuře a NSS shrnul např. v rozsudku ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39. Zejména má za to, že se krajský soud nevěnoval povaze a závažnosti dotčeného veřejného zájmu.

[20] Kritéria v § 174a zákona o pobytu cizinců a kritéria vymezená judikaturou pro posuzování zásahů podle čl. 8 Úmluvy se do značné míry překrývají, přičemž správní orgány ani soudy nemají povinnost zabývat se z vlastní iniciativy všemi kritérii uvedenými v § 174a zákona o pobytu cizinců (rozsudky NSS ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013-34, nebo ze dne 19. 8. 2020, č. j. 2 Azs 241/2020-29). Podstatné je, že správní orgány a krajský soud se náležitě vypořádaly se všemi skutečnostmi, které tvrdil sám stěžovatel. Žalovaná se otázce

dotčeného zájmu stojícímu proti zájmu stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života náležitě věnovala na str. 6 až 8 napadeného rozhodnutí. Soudy ve správním soudnictví zásadně přezkoumávají napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž těžištěm stěžovatelovy žaloby nebyla otázka vymezení dotčeného veřejného zájmu.

[21] Stěžovatel má dále za to, že se krajský soud k jeho rodinné situaci vyjádřil pouze velmi stručně. Ten uvedl, že stěžovatelova manželka a děti žijí ve Vietnamu a pouhý záměr za stěžovatelem do ČR někdy v budoucnu přicestovat je z pohledu zákona o pobytu cizinců irelevantní, neboť stěžovatel nedisponuje žádným pobytovým oprávněním. NSS s tímto posouzením souhlasí a má za to, že k této otázce toho ani více uvést nelze. Pokud jde o stěžovatelem zmiňované ekonomické zázemí, o které má v důsledku vycestování přijít, žalovaná na straně 8 svého rozhodnutí správně vyložila, že stěžovatel není v ČR oprávněn podnikat už od roku 2022. Jakákoliv legální ekonomická aktivita v ČR je podmíněna existencí pobytového oprávnění, které však stěžovatel pozbyl. Ani v tomto ohledu nemůže rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských států EU způsobit nepřiměřený zásah do stěžovatelova soukromého a rodinného života.

[22] Dále je nutné zamítnout stěžovatelovu námitku, že žalovaná a krajský soud v jeho prospěch nezohlednily délku jeho pobytu, jeho trestní záchovalost a skutečnost, že se nedopouští žádné činnosti, která by mohla výrazněji ohrozit veřejnou bezpečnost. Žalovaná a krajský soud zohlednily všechny relevantní okolnosti tvrzené stěžovatelem. Ten se však nyní snaží obrátit logiku posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských států EU do soukromého a rodinného života. Ta je postavena tak, že rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských států EU může být vydáno, není-li shledána nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života, a nikoliv tak, že cizinci svědčí právo setrvat na území ČR, není-li mu prokázána nějaká „závadná“ činnost. Subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky neexistuje a je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizího státního příslušníka na svém území (např. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2021, č. j. 7 Azs 313/2020-46).

[23] V důsledku uložení povinnosti opustit území členských států EU nadto zpravidla dojde alespoň k nějakému zásahu do soukromého a rodinného života, to však „automaticky“ neznamená, že by stanovení povinnosti opustit území členských států EU představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Nepřiměřený zásah bude zpravidla shledán pouze ve výjimečných situacích, které ospravedlňují naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území České republiky (viz např. rozsudky NSS ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, a ze dne 22. 4. 2021, č. j. 1 Azs 43/2021-32; nebo usnesení NSS ze dne 10. 1. 2024, č. j. 6 Azs 67/2023-50). Zde však ani s ohledem na všechny stěžovatelem uváděné skutečnosti, které krajský soud a žalovaná dostatečně zohlednily, taková situace nenastala.

[24] Stěžovatel konečně namítá, že žalovaná se v rozporu se zněním čl. 8 odst. 2 Úmluvy nevypořádala s otázkou nezbytnosti v demokratické společnosti. To však není pravda. Jak uvedl ESLP například v bodě 57 rozsudku velkého senátu ve věci *Úner proti Nizozemsku* ze dne 18. 10. 2006, stížnost č. 46410/99, posouzení nezbytnosti opatření v demokratické společnosti je zajištěno právě prostřednictvím posouzení kritérií tamtéž vymezených a NSS převzatých například ve stěžovatelem citovaném rozsudku č. j. 8 As 68/2012-39.

pokračování

[25] NSS tudíž neshledal, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, kasační stížnost proto není přijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[27] NSS rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu poté, co provedl všechny nezbytné procesní úkony. Z tohoto důvodu již samostatně nerozhodoval o stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[28] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Vzhledem k tomu, že NSS nerozhodoval samostatně o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, výrokem III. rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč za tento návrh stěžovateli. Tato částka mu bude vyplacena z účtu NSS k rukám zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu